

Vol 27.12.69

1

Från en läsare i Vasa kommer följande fråga: »Är det någon skillnad mellan *skissera* och *skissera upp*?» — *Skissera upp* används enligt min språkkänsla i synnerhet i fråga om planering: han skisserade upp en plan för områdets utveckling. Någon nämnvärd skillnad mellan de bägge uttrycken *skissera*

med betonad första stavelse (*Sóvjjet*) är engelskt, men det finns enligt min mening inte skäl att följa det. Det bör således heta *Sovjjet*, med kort eller halvlångt *e*.

kommit att användas i svenskan är *erämark* som under 1500-talet brukades om skogsmarker som avsondrats ur en allmänning och som i nutiden förekommer i historiska arbeten.

3

Samme frågeställare undrar över ordet *larvmarker*, som i Österbotten användes om ut-

4

»Kan ordet *television* användas om TV-apparater?» — Jag skulle inte godkänna den användningen. Det bör således inte heta »Jag har köpt en ny *television*» eller »Vi säljer *televisioner*». På svenska innebär ordet *television* själva verksamheten, att »*televisera*».

Språkvårdsspalten

och *skissera upp* finns väl knappast, utan *upp* har en förstärkande innebörd. Man kan jämföra *rita* och *rita upp*: *rita upp* användes just i fråga om skissering.

marker. Man kan som exempel nämna den del av Vörå som ligger mellan Koskeby vägsäl och Vassor, vid den s.k. *Larvvägen*. — Detta *larv-* kommer från det finska *latvamaa*, i sydösterbottnisk dialekt *larvamaa*, som betyder »utmark». Som känt betyder *latva* egentligen »topp», och betydelseutvecklingen är densamma som när det svenska *skata* har kommit att användas i terrängbeteckningar om utmarker. Det sydösterbottniska finska uttalet med *r* beror på att man har haft ett *d*-ljud i ordet: på samma sätt heter *vedän* »jag drar» i sydösterbottnisk finska *verän*.

Television är f. ö. ett typiskt exempel på de många ord som i modern tid har bildats av grekiskt och latinskt ordmaterial. *Tele* är grekiskt och betyder »fjärran», *vision* »syn» kommer från latinet. Därför har norrmän och danskar skapat ordet *fjernsyn*.

2

»Hur skall namnet *Sovjet* uttalas — bör det heta *Sóvjjet* med betoning på första stavelsen eller *Sovjjet* med betoning på andra stavelsen?» — I ryskan uttalas ordet med betoning på *-jet* och kort eller halvlångt *e*. När man i radion hos oss hör uttalet *Sovjjet*, överensstämmer detta således med det genuina uttalet i ryskan, och samma uttal brukar rekommenderas av språkvårdare i Sverige. Uttalet

Ett annat exempel på en finsk terrängbeteckning som

Språkvårdsspalten kommer även under 1970 att besvara insända frågor. Skriv antingen till Vasabladets redaktion och märk kuvertet »Språkvårdsspalten» eller direkt till mig under adress Knektvägen 3 C, Helsingfors 40.

Jag tackar för vänliga hälsningar under året och önskar god helg och gott nytt år.

CARL-ERIC THORS